

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет
Кафедра етнології та краєзнавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана з науково-педагогічної та
навчальної роботи

«22»

РОБОЧА ПРОГРАМА

Асистентська практика

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
другий (магістерський)
Історичне туризмознавство
обов'язкова

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	9
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Викладач: Кузіна Наталія Вікторівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри етнології та краєзнавства

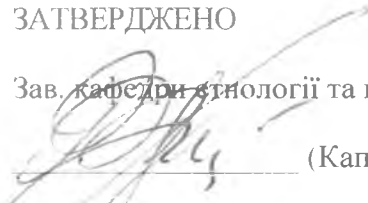
Продюковано: на 2021-2022 п.р. (підпис ПІБ, дата)

на 2021-2022 п.р. ( ) « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Кузіна Наталія Вікторівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри етнології та краєзнавства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри етнології та краєзнавства

_____ (Капелюшний В. П.)

Протокол № 13 від «30» червня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2021 року. № 7

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н. В.)

ВСТУП

1. Мета практики – формування професійного мислення та компетентностей викладача історичних дисциплін, зокрема в рамках освітньо-наукової програми «Історичне туризмознавство»; розвиток особистісних навичок, реалізації на практиці набутих теоретичних знань та вмінь з методики викладання у вищій школі; практичне опанування викладацькою професійною майстерністю.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

2.1. *Знати*: категоріально-понятійний апарат, існуючі форми і методи викладання історичних, зокрема, історико-туризмознавчих дисциплін.

2.2. *Вміти*: застосовувати на практиці різні види та форми організації навчання, використовувати новітні джерела і наукові дослідження з питань історичного туризмознавства в навчальному процесі.

2.3. *Володіти*: прийомами й методами забезпечення реалізації освітнього процесу закладу вищої освіти згідно нормативних документів.

3. Анотація практики:

Асистентська практика є невід'ємною складовою частиною освітнього процесу. У відповідності з навчальним планом студенти історичного факультету ОР «Магістр» проходять асистентську практику у четвертому семестрі. Проходження практики є обов'язковим для студентів. Термін практики – 6 тижнів.

Проведення практики є логічним продовженням теоретичного курсу «Методика викладання історії у вищій школі». Практика проводиться на базі історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка та під керівництвом викладачів факультету.

4. Завдання (навчальні цілі): закріплення та поглиблення, конкретизація змісту основних понять, ідей та закономірностей методики викладання історії та дисциплін історико-туризмознавчого змісту. Сформувані навички та уміння необхідні для проведення занять у ЗВО на високому науково-методичному рівні. Студент повинен *засвоїти* прийоми й методи викладацької майстерності; створити цілісне уявлення про різноманітні форми, методи й методики викладання історії, дисциплін історико-туризмознавчого спрямування, *вміти* орієнтуватися у методичному середовищі історичної та суміжних туризмознавчих наук, бути здатним брати участь у діалозі з питань методики викладання історичних дисциплін; отримати практичний досвід у проведенні семінарських занять з історії та історичного туризмознавства для студентів ЗВО.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати</i> термінологічно-понятійний апарат методики викладання історії, (зокрема, історичного туризмознавства).	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 1	5%
1.2	<i>Знати</i> структуру та класифікацію	Практичне заняття	Індивідуальне	5%

	методів і форм навчання, позааудиторного навчання.		заняття 2; Індивідуальне заняття 3	
1.3	<i>Знати</i> критерії оцінювання пізнавальної діяльності студента.	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 4	5%
1.4	<i>Знати</i> основні методи та методику проведення семінарських занять.	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 5	5%
2.1	<i>Вміти</i> реалізувати на практиці особливості кредитно-модульної системи навчання.	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 1	5%
2.2	<i>Вміти</i> організувати та проводити індивідуальні та групові консультації.	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 2	5%
2.3	<i>Вміти</i> організувати самостійну роботу студентів ЗВО.	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 3	5%
2.4	<i>Вміти</i> проводити семінарське заняття для студентів закладу вищої освіти.	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 4	5%
3.1	<i>Розвиток комунікативних навичок спілкування та вмінь встановлювати психологічний контакт з аудиторією.</i>	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 5	5%
4.1	<i>Самостійно підготувати семінарське заняття</i>	Практичне заняття	Індивідуальне заняття 6	15%
4.2	<i>Підготовка звіту з практики</i>		Звіт	20%
4.3	<i>Захист звіту з практики</i>		Звіт	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4.	3.1	4.1	4.2	4.3
Програмні результати навчання (назва)												
ПРН.02. Здійснювати рецензування, анотації наукових, науково-популярних та публіцистичних текстів, які стосуються історії (зокрема, історичного туризмознавства) та археології.	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+
ПРН. 03 Розробляти й реалізовувати міждисциплінарні проекти з урахуванням методологічних підходів.	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
ПРН. 04. Застосовувати у професійній діяльності історії та археології сучасні цифрові технології для пошуку, збереження інформації, у тому числі для виконання досліджень і реалізації освітніх проектів.				+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН. 07. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії (зокрема історичного туризмознавства) та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.			+		+	+	+	+		+	+	+
ПРН. 08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.						+	+	+		+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Індивідуальне завдання 1: РН 1.1, 2.1 – 10 балів/6 балів
2. Індивідуальне завдання 2: РН 1.1, 2.2 – 10 балів/6 балів
3. Індивідуальне завдання 3: РН 1.3, 2.3 – 10 балів/6 балів
4. Індивідуальне завдання 4: РН 1.4, 2.4 – 10 балів/6 балів
5. Індивідуальне завдання 5: РН 1.5, 1.6 – 10 балів/6 балів
6. Індивідуальне завдання 6: РН 1.6, 4.1 – 10 балів/6 балів
7. Оцінювання звіту: 4.2 – 20 балів/12 балів

- підсумкове оцінювання: захист звіту – 20 балів/12 балів

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Перший модуль включає набуття практичних навичок викладацької роботи. Другий змістовий модуль включає набуття навичок – ведення документації через складання звіту. Оцінка успішності студента здійснюється у двох формах: поточний контроль (оцінка участі практиканта у практиці, а також оцінка звітної документації про проходження практики) і підсумковий контроль (оцінка захисту звіту).

За результатами проходження практики студентом-практикантом складається звітна документація про проходження практика. Керівником практики оцінюється якість, повнота та оформлення звітної документації.

Під час захисту звіту студент отримує 2 залікових питання, що стосуються безпосереднього змісту звіту. Кожне питання оцінюється у 10 балів. Студент, який дав повну відповідь на ці питання, додає у свій актив отриману суму балів, яка додається до балів, набраних студентом за результатами поточного контролю.

Результати проходження практики оцінюються за 100-бальною шкалою.

<i>Змістовий модуль 1</i> Практична участь в асистентській практиці	<i>Змістовий модуль 2</i> Складання та захист звітної документації про проходження практики	Захист звіту
60 залікових балів (максимум)	20 залікових балів (максимум)	20 балів

Умовою допуску до захисту звіту є отримання студентом під час поточного оцінювання практики не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є підготовка звітної документації, передбаченою робочою програмою практики та написання звіту. Рекомендований мінімум для допуску до захисту звіту – 48 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Кількість балів за проходження практики	Захист звіту	Підсумкова оцінка
Рекомендований мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності студента з поважних причин, відпрацювання та проходження практики здійснюється за індивідуальним графіком.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура практики

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Практична участь в асистентській практиці.		
1.	Тема 1. Стан і завдання вищої освіти України в контексті Болонського процесу, роль історико-туризмознавчих дисциплін у поширенні професійної сфери працевлаштування.	20
2.	Тема 2. Організація навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців.	30
3.	Тема 3. Процес навчання історії, місце історико-туризмознавчих дисциплін в цій структурі та його закономірності.	20
4.	Тема 4. Методика організації та проведення семінарських занять з історії, дисциплін історико-туризмознавчого спрямування у ЗВО.	40
5.	Тема 5. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів з питань методичного опрацювання та наукового забезпечення дисциплін історико-туризмознавчого змісту.	30
6.	Тема 6. Діагностика навчання історії, дисциплін історико-туризмознавчого змісту.	30

7.	Тема 7. Підготовка опорних планів-конспектів семінарських занять з історико-туризмознавчих тем.	60
Змістовий модуль 2. Складання та захист звітної документації про проходження практики.		
8	Підготовка звіту про проходження практики.	38
9.	Захист звіту.	2
	Всього	270

Загальний обсяг 270 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Закон України «Про вищу освіту» (Із змінами та доповненнями за 2017 р.) // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 2. – Ст. 25; № 7-8. – Ст. 50; № 11. – Ст. 104; № 17. – Ст. 206; № 33. – Ст. 360; № 38-39. – Ст. 380.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
3. Гладуш В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / В. Гладуш, Г. Лисенко. – Д., 2014. – 416 с.
4. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / А. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
5. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / В. М. Нагаєв. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
6. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / В. Л. Ортинський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
7. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / [Курлянд З. Н., Хмельюк Р. І., Семенова А. В. та ін.]; за ред. З. Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.
9. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: Навчальний посібник. – К., 2011.

Додаткові:

1. Болонський процес: Нормативно-правові документи / Укл. З. І. Тимошенко, І. Г. Оніщенко, А. М. Греков. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004.
2. Вища освіта в Україні: Навч. посібник / В. Г. Кремень, С. М. Ніколаско, М. Ф. Степко та ін. – К., 2005.
3. Левітас Ф. Л., Салата О. О. Методика викладання історії. Посібник учителя. – Харків, 2006.
4. Лисенко В., Зазимко Д., Кліх Л. Валідні тести як метод контролю якості професійної підготовки фахівців у ВНЗ // Вища освіта України. – 2012. – № 2.
5. Мороз Л. В. Організаційно-педагогічні умови формування готовності викладачів до виховної роботи у вищих навчальних закладах (формульовальний експеримент) // Проблеми освіти: Наук. збірник / Кол. авт. – К., 2007. – Вип. 53.
6. Петрук В. А. Інноваційні технології формування навиків педагогічної діяльності у майбутніх викладачів вищих навчальних закладів // Проблеми освіти: Наук. збірник / Кол. авт. – К., 2008. – Вип. 55.
7. Романова Г. М. Застосування типологічного підходу у процесі психолого-педагогічної підготовки викладачів // Проблеми освіти: Науковий збірник / Кол. авт. – К., 2008. – Вип. 56.

8. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: Навчальний посібник. – К., 2004.
9. Січкаренко Г. Г. Молоді викладачі вищих навчальних закладів України: професійний потенціал // Проблеми освіти: Наук. збірник / Кол. авт. – К., 2008. – Вип. 55.
10. Цимбалюк І. М. Підвищення професійної кваліфікації: Психологія педагогічної праці: Навчально-методичний посібник. – К., 2004.